

TEKNOLOGIA

Nagusi autonomo bakartiak?

DIANA FRANCO

Bizitza eta berau jasotzeko historiaren praktika ez dira marra zuzenak. Agian denbora asko igaro beharko da egun bizitzen gabiltzana ondo ulertzeko. Gaur, gure inguruan ditugun haur gehienek ez dute eza-gutu pantaila gabeko mundurik. Aldi berean, leku berean denok pantailak baditugu ere, bakoitzaren errealitatea oso ezberdina da, irakurri eta idazten jakin barik pantaila-erabiltzailea izan baitzaitezke. Egun, pantailaren ideia telebistaren ideiatik urrun dago: paper adimentsua da pantaila, lokatz adimentsua, musika tresna adimentsua.

Pantaila interfazetzat duten tresna adimentsuek erabilera errazteko helburua dute. Guk egin beharreko lana murrizteko diseinatuta daude eta errealitate berri honetara azkar moldatzen ari gara gizakiok. Baina denbora espazio berean beti bizi izan dira behar oso ezberdinak dituzten pertsonak: bakardadean daudenak, gaitasun digital gutxi dutenak, muga fisiko zein kognitiboak dituztenak... Kasu hauetan, pantaila barik gailuen gorpuzkera berriak etxeetara sartzen hasi dira, hala nola bozgorailu forma duten laguntzaile birtualak. Non soinua (ahotsa) den aginduen sarrera bide nagusia eta egitekoaren irteera modu oso ezberdinetan eman daitekeen: argiak piztu, soinua, tenperatura kontrolatzea... *Weneed-talkai* saiakeran, Julia Schneider eta Lena Kadriye ikertzaileek gai horien inguruan gogoetatu dute, komiki formatuan. Nagusien kasuan, bada gauza bat arreta ematen didana: gizaki bezala, badirudi helburu bat zahartzarozan ahalik eta modu autonomoenean bizi dela, eta horretan adimen artifiziala lagungarria izan daiteke askoren ustez, etxe domotizatuen bidez eta objektu ezberdinetan gorpuztutako laguntzaile birtualen bidez. Badut sentsazioa, ordea, egun egiten ditugun hainbeste gauzetan bezala, horrelako gailuak nagusien etxeetan zabaltzen badira, gure arreta nagusietan jarri beharrean nagusien laguntzaile birtualetan jarriko dugula, eurretaz arduratzeko modua gailua martxan mantentzea bihurtuko dela. Apur bat gehiago urrunduko gara. ●

NAZIOARTEA

Gerrak gerra du maite

AXIER LOPEZ

Munduko gastu militarra bi bilioi dolarretik gorakoa izan da 2021ean, Stockholmeko Barkerako Ikerketen Nazioarteko Institutuaren datuen arabera. Etengabe hazten eta puzten ari den arlo belikoan inoiz izandako zifrarik altuena da. Armatarara diru gehien bideratzen duten herrialdeen rankingean buru AEBak daude. Datua ikaragarria da: munduan gerrarako tresnetan gastatzen den diruaren ia %40 haiena da.

Lasterketa armamentistiko berriak, militarismoak eta "etengabeko segurtasunaren" beharrak zabaltzen jarraitzen dute 2022 honetan. Adibide adierazgarria da Suedia eta Finlandia bezalako bi herrialde munduko erakunde militar nagusietako batean -NATO- sartzeko prozesu betearen egoitea. Orain arte neutralak izan diren bi estatu dira, errefuxiatu politikoei asilo eta laguntza ematen eskarmentu handia dutenak, baita gatazka armatuetan bitartekaritza egindako lanetan ere. Finlandiako Gobernuak 2007an sustatutako inkesta batek erakutsi zuen finlandiarren ia %70ek errefusatu egiten zutelako NATO sartzeari. Gerra bat haien mugetatik gertuago ikusteak aldatu egin du panorama.

Bestalde, Europar Batasuneko potentzia ekonomikorik handieneko parlamentuak aste honetan onartu du Bigarren Mundu Gerraz geroztik Alemania "berrarmatzeko planik" handiena. Parlamentari gehienek ez dute

eragozpenik izan Konstituzioa aldatzeko ere, eta hala, "Alemaniako armadaren gaitasunak hobetzeko" 100.000 milioi euroko funtsa sortuko dute. Defentsaren urteko gastua 20.000 milioi eurotan handitzeko baliatuko dute, urteko 70.000 milioi euroraino. Hori ez da izan Alemaniak militarizazioaren alde egin duen aldaketa bakarra: armak esportatzeko politika murriztaileei ere amaiera eman zieten ukrainiarren lubakiak pistolaz, bonbaz eta tankez bidezko.

Berrarmatze masibo horrek atea ireki dizkio Alemaniari Europako potentzia militarrik handiena eta munduko hirugarrena bihurtzeko, AEBen eta Txinaren atzetik. Militarismoari eta industria militarri emandako aupada sozialdemokratek (SPD), liberalek (FDP) eta berdeek adostu izana oso adierazgarria da. Bai, ekologismoa eta munduaren jasangarritasunaren aldeko politikak oinarri dituen alderdi batek gizakiak elkar hiltzeko eta mutilatzeko arma hobekak erostea hobetsi du. Eta jakina, oposizioan dauden indar atzerakoiek ere erabakia babestu dute, txalo artean. Alemaniako sozialdemokratek, SPDko Nils Schmiden hitzetan, ondo jaso dute European gailentzen ari den ikuspegia: "Errusiarekiko elkarrizketak eta lankidetzak ez dute funtzionatu. Segurtasunaren aro berri batean sartu gara European". Alegia, gerrari aurre egiteko zer hobe arma eta soldadu gehiago baino? ●